

---

# Protokoll

Tekniska nämnden

---

7 februari 2024

## Tekniska nämndens protokoll

<b>Plats och tid</b>	Rådhuset lokal Rügen, 7 februari 2024, klockan 09.00–14.00
<b>Beslutande</b>	Mariette Nicander (M), Ordförande Greger Eneqvist (S), 1 vice ordförande Ulf Gahne (C), 2 vice ordförande Marina Berg (S) Tony Johansson (S) Alexandra Dahlberg (S) Mårten Silvé (M) Bobo Writler (M) Eva Gahnström (C) Per Edman (V) Tomas Rådkvist (MP) Eva Gustafsson (C), tjug ersättare Ulf Peter Gandborg (SD), tjug ersättare
<b>Ersättare</b>	Christer Wetterlund (S) Ronny Öström (S) Maud Steen (S) Lars-Erik Benneck (M) Cecilia Wiggsäter (M) Lilo Lindgren (V) Sofie Knutas (MP)
<b>Övriga</b>	Patric Ramberg, teknisk direktör Ylva Svangren, ekonomichef Linda Berggren, nämndsekreterare Therese Bendelin, personalchef Rebekka Gannholm, markingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen Pierre Niklasson, mark-och exploateringsingenjör Nathalie Ahlstedt Mantel, verksamhetsutvecklare Magnus Berg, projektledare Lisa Tunegård, verksamhetsutvecklare Max Sundberg Wallman, planarkitekt, samhällsbyggnadsförvaltningen Susanne Pettersson, avdelningschef

**Datum för justering**

2024-02-13

**Paragrafer**

§ 19–42, varav § 22, 24 och 26–27 justerades omedelbart

**Underskrifter**

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför  
signaturer.

Sekreterare Linda Berggren

Ordförande Mariette Nicander

Justerare Marina Berg

<b>ANSLAG/BEVIS</b>	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
<b>Organ</b>	Tekniska nämnden
<b>Sammanträdesdag</b>	2024-02-07
<b>Protokollet anslås</b>	2024-02-13
<b>Anslaget tas ned</b>	2024-03-04
<b>Protokollets förvaringsplats</b>	Teknikförvaltningen

## Register

TN § 19	Förvaltningschefens information	6
TN § 20	Heidelberg Materials täktansökan	7
TN § 21	Begäran om tilläggsanslag för inköp av lastbil	11
TN § 22	Teknikförvaltningens verksamhetsberättelse för 2023	13
TN § 23	Aktivitetsplan till teknikförvaltningens verksamhetsplan för 2024-2027	14
TN § 24	Överföring av 2023 års ekonomiska resultat för tekniska nämnden	16
TN § 25	Information om nedskrivning kundfordringar 2023	19
TN § 26	Tekniska nämndens kompletteringsbudget 2024	21
TN § 27	TKF Investeringsbehov 2025-2034	24
TN § 28	Beslutsattestanter 2024	26
TN § 29	Årlig uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete 2023	28
TN § 30	Bisyssla Teknikförvaltningen 2023	30
TN § 31	Miljökravställen i upphandling på projektavdelningen	31
TN § 32	Vattentjänstplan – beslut om samråd	33
TN § 33	MBN Remiss Mark - MBN 2019/ 9893 -Samråd för detaljplan - Visby Bogen 1, Visby Ventilen 1:1, del av Visby Gråbo 1:3 och del av Visby Mässen 1	38
TN § 34	Remiss mark – MBN 2022/131 – Samråd för planprogram	41
TN § 35	Suderviljan skrivelse till nämnd	45
TN § 36	Medborgarförslag - En cykelväg samt sänkt hastighet längs väg 140 mellan Klintehamn och Eksta-Sproge	46
TN § 37	Medborgarförslag - Sänkt hastighet och trottoar Havdhem	48
TN § 38	Medborgarförslag - Sänk hastigheten till 30 km/ tim på Hamnbacken Rute och Röda Raden Rute sommartid	50
TN § 39	Medborgarförslag - Parkeringsförbud på Furulundsgatan i Visby	51
TN § 40	Medborgarförslag - Gör återvinningens vägg öppen för konst!	53
TN § 41	Ärenden avgjorda i arbetsutskottet	55
TN § 42	Övriga ärenden	56

## **TN § 19**                      **Förvaltningschefens information**

### **Tekniska nämndens beslut**

Informationen godkänns.

---

### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

### **Verksamhet**

#### Kollektivtrafikbarometern

I korthet visar mätningen att 60 % av resenärerna är nöjda med resan. 81 % av resenärerna anser att det är viktigt att de bidrar med en bättre miljö när de åker kollektivt. 81% anser att det är rent och snyggt i fordonen.

### **HR**

Utvärdering av schemaförändringar på grund av skärpta arbetstidsregler kommer att genomföras av avdelningarnas samverkansgrupper under våren.

Verksamhetsberättelsen för 2023 är klar.

### **Projektstatus**

VA-ledningar Västergarn- Tofta inklusive pumpstationer

Alléskolan

Akuten

Högbyskolan kök

Terra Novaskolan kök

LSS-boende Terra Nova

Väskinde förskola

Nytt kallelsesystem lasarettet

Nytt badhus Visby/ Solberga

Klintehamn Säbo

Kopparsviksbron

Ställverksbyte lasarettet

Kallisbryggan

Ombyggnad Visby södra Vattenverk

## **TN § 20**

## **Heidelberg Materials täktansökan**

Ärendenummer: TN 2023/4038

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden mottar informationen att regionstyrelsen beslutar att bilagt förslag till yttrande godkänns och att det via ombudets försorg inges till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.

---

### **Sammanfattning**

Heidelberg Materials Cement Sverige AB lämnade i december 2023 in ansökan avseende fortsatt täkt- och vattenverksamhet vid Slite på Gotland för en period av 30 år. Mark och miljödomstolen har 2024-01-05 gett Region Gotland möjlighet att yttra sig om behovet av eventuella kompletteringar, innan domstolen beslutar om kungörelse av tillståndsansökan. För att möjliggöra en hantering av ärendet i regionstyrelsen har anstånd till 6 mars begärts hos och beviljats av domstolen.

Heidelberg har genomfört samråd i ärendet vid ett flertal tillfällen under 2022 (jun, nov, dec) och 2023 (jul) och Region Gotland har, genom regionstyrelsen och genom tekniska nämnden, inkommit med formella yttranden vid samtliga dessa tillfällen.

Vid det senaste samrådstillfället konstaterade Region Gotland i sitt yttrande att samrådsunderlaget reviderats så att påverkansområdet för grundvatten utvidgats västerut och nu omfattade halva Tingstäde träsk, en markant skillnad gentemot tidigare samrådsunderlag som inte omfattat någon del av Tingstäde träsk. Region Gotland betonade att en påverkan på Tingstäde träsk som leder till en risk för skada på vattenförsörjningen inte kan accepteras. I samma yttrande efterfrågade Region Gotland en utförlig beskrivning och bedömning av konsekvenserna för Tingstäde träsk och för vattenförsörjningen, liksom önskemål om att Heidelberg redovisar de åtgärder som krävs för att påverkansområdet inte ska omfatta någon del av Tingstäde träsk.

För att granska det omfattande material som Heidelberg nu presenterar tillsammans med tillståndsansökan som ett underlag för kommande tillståndsprövning i mark- och miljödomstolen, har regionstyrelseförvaltningen samverkat med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen och genomfört en samlad beredning av ärendet. Härutöver har hydrogeologen Helen Eklund, Sweco, anlitats även i förevarande prövning för att biträda Region Gotland genom att granska Heidelbergs utredningar och bedömningar. Advokat Karin Hernvall vid advokatfirman Åberg & Co har anlitats även i förevarande prövning för att författa yttranden till mark- och miljödomstolen för Region Gotlands räkning.

## Bedömning

### Region Gotlands synpunkter vid kompletterande samrådet 2023

- Det är av stor vikt att konsekvenser avseende vattenförsörjningen tydliggörs både avseende kapacitet och kvalitet. I samrådsunderlaget anges att nya utredningar kommer att genomföras inför ansökan och att grundvattenmodellen kommer att förfinas. Risker avseende de kommunala vattentäkterna bör därmed kunna beskrivas med större säkerhet jämfört med den ansökan som tidigare lämnades in.
- Heidelberg anger att den planerade verksamheten kommer att påverka kapaciteten i brunnarna vid Dyhagen, speciellt under sommarmånaderna. Av samrådsunderlaget framgår att en del av länshållningsvattnet från Filehajdartaekten kommer att användas för dricksvattenproduktion, men någon mängd anges inte. Det är viktigt att säkerställa att det ytvattenmagasin som Cementa avser att överlåta till Region Gotland har tillräcklig kapacitet för att säkra tillgången på vatten.
- Heidelberg har redovisat ett påverkansområde för grundvatten, som skiljer sig från tidigare angett påverkansområde. Det nya påverkansområdet omfattar halva Tingsstäde träsk något som fick Region Gotland att reagera eftersom Tingsstäde träsk är en av regionens viktigaste vattentäkter. Påverkan på träsket kan inte tillåtas. Heidelberg måste redogöra för skälen för att påverkansområdet utvidgats västerut och vilka konsekvenser detta medför för vattenförsörjningen från sjön.

### Bedömning av hur Heidelberg har hanterat Region Gotlands synpunkter

Heidelberg har genomfört ett antal kompletterande hydrogeologiska undersökningar sedan samrådet 2022 och grundvattenmodellen har uppdaterats och förfinats. Detta har gett en bättre kunskap avseende hydrogeologi som underlag för att bedöma påverkan. Heidelberg har även presenterat förslag på skyddsåtgärder som Heidelberg kommer att genomföra för att begränsa påverkan kopplade till grundvatten. Dessa skyddsåtgärder är ridåinjektering och infiltration. Det framgår att den fortsatta brytningen kommer att påverka kapaciteten i de kommunala produktionsbrunnarna. Detta har beskrivits på ett tydligt sätt baserat på omfattande undersökningar. Ansökan baseras således på ett gediget material som ger ett bra underlag för att genomföra bedömningar avseende på den planerade verksamhetens påverkan på bl.a. Region Gotlands vattentäkter. Region Gotland har därför inga önskemål om kompletteringar i dessa delar.

Vad gäller påverkansområdets utbredning västerut så framgår av Heidelbergs ansökan och underlagshandlingar att fortsatt brytning vid Filehajdar inte bedöms påverka den kommunala vattentäkten Tingsstäde träsk. Region Gotland bedömer att Heidelberg har genomfört erforderliga undersökningar och på ett tydligt sätt redovisat risk för påverkan och påverkansområdets utbredning. Region Gotland har därför inga önskemål om kompletteringar i den delen.



### **Behov av ytterligare kompletteringar**

I följande delar önskar Region Gotland att kompletteringar sker.

1. Transportvägen (Truckvägen) från Filehajdar går igenom vattenskyddsområdet för den kommunala vattentäkten Dyhagen. Redovisning önskas gällande risken för utsläpp av ett ökande antal transporter under lång tid. Vad Region Gotland kan bedöma saknas sådan redovisning i miljökonsekvensbeskrivningen.
2. Klargörande beskrivning vad som gäller för vattenkvaliteten på infiltrationsvattnet (skyddsinfiltrationen vid Natura 2000-områden).
3. Underlagsdata som redovisar salthalter kring Filehajdartäkten. Det önskas en fördjupad bedömning av risk för inläckage av saltvatten i Filehajdartäkten ned till de nivåer som brytning ska ske samt eventuell risk för påverkan av omgivande grundvatten.
4. Beskrivning av omfattningen av tankning av arbetsfordon eller maskiner i täkterna och fyllning av cisterner samt vilka försiktighetsmått som då tillämpas.
5. Redovisning av beredskapsplan för kemikalieutsläpp och brand i täkterna. Förorenat vatten/släckvatten bör kunna hanteras avskilt från ordinarie länshållningsvatten.
6. Beskrivning av risken för påverkan och beskrivning av de skyddsåtgärder som erfordras inom och i närheten av vattenskyddsområdet (t.ex. för nytt område för kross, byggnation av transportband m.m.)
7. Beskrivning av vilka åtaganden som görs för deponierna i Västra brottet (gällande stabilisering av slänter, risk för erosion, uppföljande kontroll av föroreningshalter i kontrollprogram).
8. Information om utförande och kontroll av borrhål samt grundvattenrör och hur de är säkrade för att minska risk för förorenings spridning, t ex via sabotage.

Mark- och miljödomstolen har i det här läget av tillståndsprocessen inte efterfrågat Region Gotlands inställning till yrkandena och villkorsförslagen. Dessa frågor kommer Region Gotland att yttra sig över efter det att mark- och miljödomstolen kungjort ansökan.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det upprättade förslaget till yttrande är väl avvägt och belyser de delar av bolagets underlag där Region Gotland ser behov av förtydliganden och kompletteringar inför mark- och miljödomstolens vidare hantering av ärendet.

Barn- och genusperspektiv – inget specifikt, hänger ihop med landsbygdsperspektivet.

Landsbygdsperspektiv – Heidelberg anger att den planerade verksamheten kommer att påverka kapaciteten i brunnarna vid Dyhagen, speciellt under sommarmånaderna när förbrukningen är som störst. Det är av stor vikt att konsekvenser avseende vattenförsörjningen tydliggörs både avseende kapacitet och kvalitet, så rätt kompensation erhöles av Region Gotland. Förutom att kompensationen kan ersätta dagens behov, så ges möjlighet och förverkliga försörjning till norr/östra Gotland med vatten från Slite vattenverk. Region Gotland har ett föreläggande från Länsstyrelsen och bilda verksamhetsområde enligt lagen om allmänna vattentjänster 6§ i Hellvi - Hideviken senast år 2025 för detaljplanerna 09-HEL-286, 09-HEL-326 och 09-HEL-258. Föreläggandet behandlas i ärende TN 2018/215.

Ekonomisk konsekvensanalys – Ansökningen beskriver två alternativ för kompensation. Alternativ 1 att Heidelberg investera i ett vattenverk och att Region Gotland står för all framtida drift. Alternativ 2 att Heidelberg leverera ett vatten enligt Region Gotlands specifikation till Region Gotlands nuvarande vattenverk för distribution. Det är två olika modeller och analys pågår med för- och nackdelar för att kunna välja inför själva tillståndsansökningen. Oavsett så kommer alternativ 1 eller 2 skapa nya möjligheter för att t ex klara föreläggandet från Länsstyrelsen och fortsättningsvis ge möjligheter för exploateringar i norr/östra Gotland.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av avdelningschef Susanne Pettersson.

Tomas Rådkvist (MP) yrkade på att tekniska nämnden rekommenderar Regionstyrelsen att helt avstå från att kommentera Heidelbergs Materials ansökan i detta läge samt bortse från sakkunnighetsutlåtandet.

Tekniska nämndens ordförande Mariette Nicander (M) ställde proposition på förvaltningens förslag och Tomas Rådkvists (MP) yrkande och fann att förvaltningens förslag vinner bifall.

Tomas Rådkvist (MP) reserverade sig mot beslutet.

#### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse TKF förvaltningen daterad 2024-02-04

Yttrande Karin Hernvall advokatfirman Åberg, daterat 2024-02-01

Sakkunnigutlåtande av hydrogeolog Helen Eklund, Sweco daterat 2024-01-25

Presentation på sammanträde

#### **Skickas till**

Regionstyrelsen.

## **TN § 21**

## **Begäran om tilläggsanslag för inköp av lastbil**

Ärendenummer: TN 2023/3983

Paragraf föregående instans: TN AU § 24

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden beslutar att begära tilläggsanslag för investering i en lastbil till varuförsörjningen om 2,5 miljoner kronor.

---

### **Sammanfattning**

Varuförsörjningen inom teknikförvaltningen förser Region Gotlands olika verksamheter med varor. Ansvaret omfattar hela kedjan från upphandling och inköp till lagerhållning och leverans. Försörjningsavdelningen använder två lastbilar för transporter av varor. En av dessa har nu uppnått slutet av sin tekniska livslängd och behöver ersättas.

Teknikförvaltningen har en budgetpott för anskaffning av fordon och maskiner till den skattefinansierade verksamheten. Potten är inte tillräcklig för att möta hela behovet och överenskommelsen med ekonomidirektör säger att större anskaffningar som inte ryms inom potten innebär att ansökan om tilläggsanslag blir nödvändig.

### **Bedömning**

Teknikförvaltningen bedömer att en ny lastbil krävs till varuförsörjningen för att upprätthålla driftsäkerheten.

Barn- och genusperspektiv – Leveranser ut till Region Gotlands verksamheter fortsätter att samordnas vilket bidrar till färre tunga transporter som anländer till ex skolor och förskolor. Detta bidrar till en säkrare miljö med lägre risk för olyckor.

Landsbygdsperspektiv - Lastbilens primära syfte är att transportera gods från Varuförsörjningen ut till Region Gotlands verksamheter över hela ön. Detta utgör en förutsättning för att bedriva verksamhet på landsbygden.

Ekonomisk konsekvensanalys – Investeringen innebär ökade kostnader för varuförsörjningen. Avskrivningstiden är tio år. Avskrivningskostnader om 250 000 kronor per år plus internränta kommer att belasta driftsbudgeten och finansieras med de avgifter som kunder erlägger för köp av varor och tjänster. Befintlig lastbil som kommer avyttras är fullt avskriven och har således inget bokfört värde.

### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att begära tilläggsanslag för investering i en lastbil till varuförsörjningen om 2,5 miljoner kronor.

### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-17

### **Skickas till**

Regionstyrelsen

## **TN § 22**

## **Teknikförvaltningens verksamhetsberättelse för 2023**

Ärendenummer: TN 2024/14

Paragraf föregående instans: TN AU § 25

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden godkänner verksamhetsberättelse för 2023.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

---

### **Sammanfattning**

Verksamhetsberättelsen för 2023 har upprättats i enlighet med regionstyrelsens anvisningar. Teknikförvaltningen har tillämpat god redovisningssed vid upprättandet av resultat och balansräkning.

### **Bedömning**

Teknikförvaltningen bedömer att verksamhetsberättelsen redovisar hur verksamheten bedrivits samt att det ekonomiska resultatet är rättvisande.

Ärendet är en redovisning av hur förvaltningen har utfört sina uppdrag under året, där barn- och genusperspektivet, landsbygdsperspektivet och ekonomisk redovisning samt konsekvenser beskrivs.

### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg, kvalitets- och verksamhetsutvecklare Lisa Tunegård, HR-chef Therese Bendelin, och ekonomichef Ylva Svangren.

### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Ärendet överlämnas till tekniska nämnden utan eget yttrande.

### **Beslutsunderlag**

Verksamhetsberättelse för 2023 med bilagor

Tjänsteskrivelse TN 2024/14, teknikförvaltningen 2024-01-16

Presentation på sammanträde

### **Skickas till**

ekonomistyrning@gotland.se

registrator-rs@gotland.se

## TN § 23

## Aktivitetsplan till teknikförvaltningens verksamhetsplan för 2024-2027

Ärendenummer: TN 2023/3363

Paragraf föregående instans: TN AU § 26

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden godkänner informationen.

---

### Sammanfattning

Teknikförvaltningens verksamhetsplan för 2024 - 2028 beslutades 2023-12-14 § 61 av tekniska nämnden. Denna aktivitetsplan kompletterar verksamhetsplanen. I aktivitetsplanen redovisas övergripande aktiviteter för 2024 kopplat till tekniska nämndens nämndspecifika mål och Region Gotlands koncerngemensamma mål. En del av förvaltningens aktiviteter kommer att behöva prioriteras av politiken då de kommer att vara både resurskrävande och innebära merkostnader, dessa kommer då som enskilda beslutsärenden till nämnden.

Enligt regionfullmäktiges beslut 2023-12-11 § 22 ska samtliga nämnder i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen. Detta beslut kommer sent i teknikförvaltningens planeringsprocess eftersom verksamhetsplanen redan har beslutats och aktivitetsplanen ska redovisas 2024-02-07. Arbetet med jämställdhetsintegrering ska ändå genomföras under 2024. Teknikförvaltningen tar sig an frågan och återkommer med aktiviteter under våren i syfte att stärka systematiken för jämställdhetsintegrering.

### Bedömning

Barn- och genusperspektiv – Aktivitetsplanen innefattar barn – och genusperspektiv.

Landsbygdsperspektiv – Aktiviteterna i planen innefattar hela Gotland.

Ekonomisk konsekvensanalys -Aktivitetsplanen som dokument medför inga kostnader däremot kan genomförandet innebära ekonomiska konsekvenser.

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av kvalitets-och verksamhetsutvecklare Lisa Tunegård.

### Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden godkänner informationen.

### Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse TN 2023/3363, teknikförvaltningen 2024-01-15

Teknikförvaltningens aktivitetsplan för 2024

Verksamhetsplan 2024-2028  
Presentation på sammanträde

## TN § 24                      Överföring av 2023 års ekonomiska resultat för tekniska nämnden

Ärendenummer: TN 2024/34

Paragraf föregående instans: TN AU § 27

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att föreslå regionstyrelsen om överföring av 2023 års resultat till 2024 enligt följande:

- 2 849 000 kronor för den affärsdrivande kryssningskajverksamheten.
- -1 146 000 kronor för den affärsdrivande linjehamnsverksamheten.
- 20 874 000 kronor för den affärsdrivande VA-verksamheten.
- 1 135 000 kronor för den affärsdrivande avfallsverksamheten.
- 7 060 000 kronor för tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

---

### Sammanfattning

I Region Gotlands policy för ekonomistyrning regleras hur överföring av årets resultat får göras. Här framgår att huvudprincipen är att 100 procent av över- respektive underskott ska överföras till nämndens eget kapital. Nämndens eget kapital särredovisas och utgör en del av regionens eget kapital. För verksamheterna vatten och avlopp, avfall, linjehamn och kryssningskaj ska det egna kapitalet särredovisas. Vatten- och avloppsverksamhetens möjlighet att samla överskott begränsas av lagstiftning.

Förvaltningen föreslår att överföring enligt huvudprincipen ska göras för förvaltningens samtliga verksamheter

Tabellen nedan redovisar nämndens förslag till överföring av utfallet för 2023 till tekniska nämndens egna kapital respektive Region Gotlands egna kapital.

Tkr	Ingående balans 2023 eget kapital	Utfall 2023	Förslag överföring till TN eget kapital	Förslag överföring till RG eget kapital	Ingående balans 2024 enligt förslag
Kryssningskajverksamheten	-8 248	2 849	2 849	0	-5 399
Linjehamnverksamheten	16 367	-1 146	-1 146	0	15 221
Avfallsverksamheten	0	1 135	1 135	0	1 135



Tkr	Ingående balans 2023 eget kapital	Utfall 2023	Förslag överföring till TN eget kapital	Förslag överföring till RG eget kapital	Ingående balans 2024 enligt förslag
VA-verksamheten	4 415	20 874	20 874	0	25 289
TN Skattefinansierad verksamhet	-7 882	7 060	7 060	0	-822

### Bedömning

Teknikförvaltningens förslag är att överföring av 2023 års resultat ska göras enligt följande:

För kryssningskajverksamheten ska 100 procent av 2 849 000 kronor överföras till eget kapital konto 201117.

För linjehamnverksamheten ska 100 procent av -1 146 000 kronor överföras till eget kapital konto 201113.

För VA-verksamheten ska 100 procent av 20 874 000 kronor överföras till eget kapital konto 201114.

För avfallsverksamheten ska 100 procent av 1 146 000 kronor överföras till eget kapital konto 201115 .

För tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet ska 100 procent av 7 060 000 kronor göras till eget kapital konto 201116.

Barn- och genusperspektiv – Beslutet påverkar inte barn- och genusperspektivet.

Landsbygdsperspektiv – Beslutet påverkar inte landsbygdsperspektivet.

Ekonomisk konsekvensanalys – Enligt policy för ekonomistyrning ska underskott i verksamheten i första hand regleras mot nämndens egna kapital. Negativt eget kapital ska återställas inom tre år. De verksamheter som har negativt eget kapital är kryssningskajen och den skattefinansierade verksamheten. Vad avser kryssningskajen är den inte att betrakta som en ordinär avgiftsfinansierad verksamhet utan avtalet med CMP innebär negativt eget kapital under en längre period för att sedan successivt arbetas av tills att saldot är noll. 2023 års utfall för den skattefinansierade verksamheten innebär att stora delar av det negativa egna kapitalet har upparbetats.

Det är tillåtet enligt vattentjänstlagen (§30) att avsätta överuttag (förutbetalda intäkter) som en reservering. Denna avsättning löses sedan upp successivt för att möta ökade avskrivningskostnader framöver. Det här är ett alternativ som är möjlig för hela eller delar av VA-verksamhetens stora plusresultat.

**Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

**Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Ärendet utgår för arbetsutskottet och behandlas direkt i tekniska nämnden.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-12

**Skickas till**

Registrator-rs@gotland.se  
ekonomiostyrning@gotland.se  
Ärendenummer RS 2023/2053

## TN § 25 Information om nedskrivning kundfordringar 2023

Ärendenummer: TN 2023/3612

Paragraf föregående instans: TN AU § 28

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar godkänna informationen.

---

### Sammanfattning

Enligt Region Gotlands riktlinje för kundefakturerings, kravhantering och inkasso ska information om nedskrivna kundfordringar lämnas till nämnd i samband med bokslut.

Nedskrivning av kundfordringar bokförs löpande av handläggare när obetalda fordringar efter inkassoåtgärder övergått till långtidsbevakning. Nedskrivning betraktas som verkställighet och görs som regel efter ett år. Civilrättsligt har regionen kvar sin fordran på gäldenären (kunden) och detta bevakas av upphandlat inkassobolag.

Nedskrivning innebär att fordran tas bort från balansräkningen och att en kostnad för kundförlust redovisas i den verksamhet som är upphov till fordran. Eventuella återvunna fordringar återförs till respektive verksamhet och redovisas då som en intäkt.

Verksamhet	Antal fakturor	Nedskrivet belopp (kr)
Markupplåtelse	3	51 799
Parkeringsplatser	1	400
Parkeringsbevakning	36	33 300
Grävtillstånd	8	55 081
Grävarbeten, park-och trafikavdelningen	6	267 441
Fastighetsförvaltning	27	169 369
Hamn	4	18 871

Verksamhet	Antal fakturor	Nedskrivet belopp (kr)
Allmän kollektivtrafik	3	320
Samhällsbetalda resor	272	57 273
Vatten och avlopp	31	27 280
Avfall	37	57 813
Hjälpmedelscentral	206	27 265
TOTALT		766 213

**I nedskrivna fordringar ingår konstaterad kundförlust till följd av att kunder avlidit om 36 015 kronor samt konkurser om 370 890 kronor.**

2023 års nedskrivningar är väsentligt högre än för 2022. Om de förluster som orsakats av konkurser räknas bort är totalbeloppet i nivå med fjolårets. Det totala konkursbeloppet om 370 890 kronor avser markupplåtelse (48 368 kronor), grävtillstånd (55 081 kronor) samt grävarbeten (267 441 kronor). Samtliga dessa avser park- och trafikavdelningen.

Fastighetsförvaltningen har gjort nedskrivning av del av hyra motsvarande 48 000 kronor.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar godkänna informationen.

#### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-08

Presentation på sammanträde

## TN § 26

## Tekniska nämndens kompletteringsbudget 2024

Ärendenummer: TN 2024/6

Paragraf föregående instans: TN AU § 29

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna kompletteringsbudget för investeringar 2024 om 370,7 miljoner kronor.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

### Sammanfattning

Oförbrukade investeringsmedel för pågående eller planerade investeringar kan, efter bedömning, föras över från 2023 till 2024. Teknikförvaltningens totala investeringsbudget för 2023 uppgick till 1 074,8 miljoner kronor. Investeringsutgifterna uppgick 2023 till 570,8 miljoner kronor. Oförbrukade investeringsmedel uppgick vid årsskiftet därmed till 504 miljoner kronor.

Teknikförvaltningen lämnar förslag till kompletteringsbudget för 2024 om totalt 370,7 miljoner kronor.

Förslaget till kompletteringsbudget omfattar de investeringar som inte slutförts under 2023. De flesta är i genomförandefasen men några har inte startats enligt ursprunglig tidplan på grund av miljöprövning, tillstånd, överklaganden, överprövningar med mera.

Tabellen visar behovet av kompletteringsbudget per verksamhet.

(tkr)	Budget 2023 (inkl. kompletterings- budget)	Begärd kompletterings- budget 2024	Grundbudget 2024	Total budget 2024
<b>Investeringar i skattefinansierad verksamhet</b>				
Investeringspott	16 000	0	10 000	10 000
Stadsmiljö, gator och vägar	137 445	74 725	30 000	104 725
Ventilationsåtgärder (OVK)	22 951	8 649	15 000	23 649
Investeringar fastighetsägaransvar (PU)	57 934	4 467	70 000	74 467

Verksamhetsanpassningar fastigheter	28 705	17 590	500	18 090
Övrigt fastighetsförvaltningen	10 943	6 946	50 000	56 946
Fastighetsprojekt (projektavd.)	438 511	152 048	0	152 048
Hamnverksamhet	14 212	7 908	4 000	11 908
Exploatering infrastrukturprojekt, gator, parker & VA	1 061	-196	0	-196
<b>Summa investeringar skattefinansierad verksamhet</b>	<b>727 761</b>	<b>272 137</b>	<b>179 500</b>	<b>451 637</b>
<b>Investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet</b>				
VA-verksamhet	262 133	67 110	125 000	192 110
Avfallsverksamhet	14 212	5 383	8 000	13 383
Linjehamnverksamhet	70 708	26 059	29 200	55 259
<b>Summa investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet</b>	<b>347 053</b>	<b>98 552</b>	<b>162 200</b>	<b>260 752</b>
<b>SUMMA investeringar TN/TKF</b>	<b>1 074 814</b>	<b>370 689</b>	<b>341 700</b>	<b>712 389</b>

#### **Bedömning**

Teknikförvaltningen bedömer att kompletteringsbudgeten är upprättad enligt anvisningarna.

**Barn- och genusperspektiv** – Beslutet innebär konsekvenser för barn- och genusperspektivet då planerade investeringar kan fullföljas vilket betyder en fortsatt positiv utveckling för Gotland.

**Landsbygdsperspektiv** - Beslutet har en positiv påverkan på landsbygden då planerade investeringar över hela ön kan fullföljas.

**Ekonomisk konsekvensanalys** - Beslutet får ekonomiska konsekvenser eftersom investeringar innebär kapitalkostnader under en rad år framöver. Men investeringar genomförs alltid i syfte att bidra till en positiv samhällsutveckling och för att ge goda förutsättningar för medborgare, näringslivet m.fl.

**Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

**Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Ärendet utgår för arbetsutskottet och behandlas direkt i tekniska nämnden.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-29  
Blanketter kompletteringsbudget 2024  
Presentation på sammanträde

**Skickas till**

Regionstyrelsen, [registrator-rs@gotland.se](mailto:registrator-rs@gotland.se) med ärendenummer RS 2024/6  
RSF avdelning ekonomi, [ekonomiostyrning@gotland.se](mailto:ekonomiostyrning@gotland.se)

## **TN § 27**

## **TKF Investeringsbehov 2025-2034**

Ärendenummer: TN 2023/3685

Paragraf föregående instans: TN AU § 30

### **Tekniska nämndens beslut**

1. Tekniska nämnden beslutar att godkänna teknikförvaltningens sammanställning av investeringsbehov för perioden 2025 till 2034. Rapporten blir en del av Region Gotlands planeringsförutsättningar som behandlas vid planeringskonferens i mars 2024.
  2. Teknikförvaltningen får i uppdrag att under året informera nämnden om de investeringsplaner som finns för respektive investeringsområde, enligt Tomas Rådkvists (MP) tilläggsyrkande.
  3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.
- 

### **Sammanfattning**

Tekniska nämnden ska senast den 8 februari lämna en sammanställning av långsiktiga investeringsbehov för perioden 2025-2034 till regionstyrelsen. Syftet är att ge en långsiktig bild av regionens kommande investeringsbehov. Planen ligger med som en del av Region Gotlands planeringsförutsättningar som behandlas på planeringskonferens i mars 2024.

Teknikförvaltningen har gjort en beskrivning av de investeringsbehov man ser inom den kommande tioårsperioden. Investeringsbehoven redovisas enligt anvisad uppställning för såväl skattefinansierad som avgiftsfinansierad verksamhet.

Utgångsläget för planen är demografisk utveckling, nuvarande investeringsbudget och –plan, kompletteringsbudget samt övriga behov av utveckling inom respektive verksamhet. Inom de avgiftsfinansierade verksamheterna finns beslutade planer som påverkar investeringsbehoven (VA- och avfallsplan). En fullständig analys av driftskonsekvenserna för redovisade investeringsbehov görs inte här utan redovisas i kommande mål- och budgetskrivelse.

### **Bedömning**

Teknikförvaltningen föreslår att redovisade investeringsbehov för perioden 2025-2034 ska utgöra del av Region Gotlands planeringsförutsättningar för kommande budgetår.

Barn- och genusperspektiv – Investeringsbehoven omfattar verksamhet som påverkar barn såsom skolor, lekplatser, trafiksäkerhet m.m.

Landsbygdsperspektiv - Investeringsbehoven omfattar verksamhet över hela Gotland och påverkar således landsbygdsperspektivet.



Ekonomisk konsekvensanalys - Flertalet av de investeringsbehov som redovisas kommer generera merkostnader i form av ökade kapital- och driftkostnader. Mer specifika driftskonsekvenser av planerade investeringar kommer att redovisas i kommande mål- och budgetskrivelse.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

1. Tekniska nämnden beslutar att godkänna teknikförvaltningens sammanställning av investeringsbehov för perioden 2025 till 2034. Rapporten blir en del av Region Gotlands planeringsförutsättningar som behandlas vid planeringskonferens i mars 2024.
2. Tomas Rådkvist (MP) deltar inte i beslutet

#### Yrkanden:

Tomas Rådkvist (MP) har följande tilläggsyrkande: att förvaltningen får i uppdrag att under året informera nämnden om de investeringsplaner som finns för respektive investeringsområde.

Ordförande Mariette Nicander (M) ställer proposition på Tomas Rådkvists (MP) tilläggsyrkande och finner att det vinner bifall.

#### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2023-12-22  
Tekniska nämndens investeringsbehov 2025-2034

## TN § 28 Beslutsattestanter 2024

Ärendenummer: TN 2024/7

Paragraf föregående instans: TN AU § 31

### Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att godkänna beslutsattestanter för 2024.
  2. Tekniska nämnden beslutar att teknikförvaltningens ekonomichef löpande får godkänna förändringar av beslutsattestanter under 2024.
- 

### Sammanfattning

Nämnden ansvarar för att det finns en förteckning över behöriga beslutsattestanter inom teknikförvaltningen samt ersättare för dessa.

Attestförteckningen ska innehålla namn för beslutsattestant per ansvarskod enligt gällande kodplan samt avdelning. Till förteckningen biläggs namnteckningsprov för varje attestant. Vidare framgår beloppsgränser för attesträtt. Förteckningen omfattar även de som granskar och konterar fakturor innan de kan attesteras. Kravet på tvåsamhet vid hanteringen av fakturor är därmed uppfyllt.

Beslutsattest innebär kontroll av beslut, kontering och finansiering. Den utförs i normalfallet av budgetansvarig.

Beslutsattesten innebär en bekräftelse av:

- Att prestationer och transaktioner och dess underlag stämmer med beslut eller planer.
- Att behöriga personer har agerat.
- Att priser och villkor är riktiga.

I attesten ingår att kontrollera att transaktionen ryms inom beslutad budget. Det är beslutsattestanten som ansvarar för att verifikationen är fullständig och innehåller fullgod information om vad som föranlett den ekonomiska händelsen samt att övriga attestmoment är utförda.

Beslutsattestanter redovisas i bifogad bilaga. Förteckningen ska löpande hållas uppdaterad. Ekonomichef behöver därför tilldelas behörighet att besluta om löpande uppdateringar. Vid uppdatering av förteckningen ska det framgå från när förändringar ska gälla.

### Bedömning

Teknikförvaltningen bedömer att attestförteckningen är aktuell och komplett. Förvaltningen har rutiner för att kontinuerligt hålla förteckningen uppdaterad.

Barn- och genusperspektiv – beslutet har ingen påverkan på barn- och genusperspektivet.

Landsbygdsperspektiv – beslutet har ingen påverkan på landsbygdsperspektivet.

Ekonomisk konsekvensanalys – beslutet får ekonomiska konsekvenser då det säkerställer en god kontroll av de ekonomiska transaktionerna.

**Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av ekonomichef Ylva Svangren.

**Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

1. Tekniska nämnden beslutar att godkänna beslutsattestanter för 2024.
2. Tekniska nämnden beslutar att teknikförvaltningens ekonomichef löpande får godkänna förändringar av beslutsattestanter under 2024.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-04  
Attestförteckning TKF 2024

**Skickas till**

Teknikförvaltningens avdelningar  
Regionstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning

## TN § 29

## Årlig uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete 2023

Ärendenummer: TN 2023/3950

Paragraf föregående instans: TN AU § 32

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar godkänna informationen.

---

### Sammanfattning

Generellt kan sägas att förvaltningens arbetsmiljöarbete är systematiskt och i stort lever upp till de ställda kraven i föreskrifterna. Föreskriften kräver att en handlingsplan tas fram för de utvecklingsområden som identifierats i uppföljningen, vilket görs direkt i enkäten.

Teknikförvaltningen har enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1 11 §) följt upp det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023.

Uppföljningen gjordes av arbetsmiljöansvarig chef tillsammans med skyddsombud i det digitala verktyg som regionen använder för systematiskt arbetsmiljöarbete. Syftet med uppföljningen är att granska det egna arbetsmiljöarbetet för att säkerställa att det motsvarar de krav som ställs i föreskrifterna. Syftet är också att identifiera och planera åtgärder för att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet.

### Bedömning

Enkäten har skickats till 27 chefer, varav 22 har svarat. Besvarandet av enkäten ska genomföras tillsammans med lokalt skyddsombud. Uppföljningen går ut på att bedöma hur följande områden fungerar:

- Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) som en naturlig del i verksamheten
- Skyddsombudets delaktighet
- Kännedom om arbetsmiljöpolicy, mål och rutiner
- Uppgiftsfördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Kompetens om arbetsmiljöarbetet (chefer och skyddsombud)
- Rutiner för avvikelser, riskbedömning och handlingsplan
- Uppföljning av arbetsmiljöarbetet

I enkäten framgår att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar bra. Inom alla ovan områden gör den stora huvuddelen av chefer och skyddsombud bedömningen att arbetet fungerar bra.

Det kan dock konstateras att det finns två områden med behov av utveckling och förbättring. Bara 18 av 22 svar anger att medarbetare har kännedom om vilka arbetsmiljörisker som förekommer i deras arbete. Arbetsmiljöutbildning för medarbetare har identifierats som ett viktigt utvecklingsområde, och

formerna för det kommer att utredas under 2024. Den andra frågan handlar om stöd i arbetsmiljöarbetet (till exempel av företagshälsovård). En fråga som kommer att följas upp på chefscafé under året.

2022 uppgav nio av 22 svar att rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet inte alls eller bara delvis är tillgängliga och lätta att förstå. 2023 svarar 21 av 22 att det finns rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Frågorna i enkäten har förändrats, men vi kan troligen anta att kännedomen om rutinerna har förbättrats i och med införande av och utbildning i nytt system för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Förra året rapporterades behov av fler skyddsombud, vilket även flera verksamheter har fått under året. Sannolikt kan den lyckade rekryteringen av nya skyddsombud förklaras av den dialog som samverkansgrupperna fört på arbetsplatsträffar om samverkansarbete och skyddsombudsrollen. Det finns dock fortsatt flera arbetsplatser där skyddsombud saknas. Det system som införts för uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har underlättat fördelningen av arbetsmiljöuppgifter och skapat bättre tydlighet kring det systematiska arbetsmiljöarbetet. Park- och trafikavdelningen har en ny gemensam samverkansgrupp och projektavdelningen startar upp en samverkansgrupp i januari. Det nya systemet för systematiskt arbetsmiljöarbete som kommer hanterat uppföljningen från och med i år har dessvärre inte förbättrat svarsfrekvensen och svar saknas från fem enheter.

Generellt kan konstateras att undersökningen visar att förvaltningens arbetsmiljöarbete på ett tillfredsställande sätt lever upp till de ställda kraven i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete, men att svarsfrekvensen måste förbättras till nästa år. Förbättringsåtgärder upprättas direkt i samband med att chef och skyddsombud svarar på enkäten.

**Barn- och genusperspektiv** – inga konsekvenser.

**Landsbygdsperspektiv** – inga konsekvenser.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – inga konsekvenser utöver budget.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av HR-chef Therese Bendelin.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar godkänna informationen om årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete.

#### **Beslutsunderlag**

Enkät svar uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2023

TKF tjänsteskrivelse 2024-01-31

Presentation på sammanträde

## **TN § 30**

## **Bisyssla Teknikförvaltningen 2023**

Ärendenummer: TN 2024/70

Paragraf föregående instans: TN AU § 33

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden beslutar att godkänna informationen.

---

### **Sammanfattning**

Under 2023 har sex anmälningar inkommit om bisyssla och sex beslut har fattats. Därutöver har även fyra avanmälningar av bisyssla anmälts.

Medarbetare i offentlig sektor är skyldiga att anmäla alla bisysslor utöver sin huvudanställning. Efter anmälan gör närmaste chef en bedömning av om bisysslan kan anses arbetshindrande, förtroendeskadlig eller konkurrerande samt en samlad bedömning av bisysslans inverkan på medarbetarens huvudanställning. Beslutet om att avslå eller bifalla en bisyssla fattas därefter av överordnad chef. Ett avslag ska motiveras med bakgrund i någon av nämnda orsaker (arbetshindrande, förtroendeskadlig, konkurrerande). Frågan om bisyssla lyfts både vid nyanställning och vid det årliga medarbetarsamtalet. Endast om en förändring i bisysslan eller dess påverkan på huvudanställningen har skett behövs en ny anmälan och ett nytt beslut. När bisysslan avvecklas ska medarbetaren göra en avanmälan.

### **Bedömning**

Tekniska nämnden föreslås godkänna informationen med bakgrund i att besluten fattats i enlighet med gällande delegationsordning och bedömningen av bisysslorna har gjorts i enlighet med gällande rutin.

### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av HR-chef Therese Bendelin.

### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att godkänna informationen.

### **Beslutsunderlag**

TN 2023/224 Samlingsärende bisysslor 2023

TKF tjänsteskrivelse 2024-01-12

## **TN § 31                      Miljökravställen i upphandling på projektavdelningen**

Ärendenummer: TN 2023/3974

Paragraf föregående instans: TN AU § 34

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden godkänner informationen.

---

#### **Sammanfattning**

Region Gotland har som både kommun och region ett stort ansvar för hållbar utveckling på ön. Genom den regionala utvecklingsstrategin - Vårt Gotland 2040, och det tillkommande genomförandeprogrammet för miljö och klimat, har Region Gotland tillsammans med flera andra aktörer på ön satt högt ställda mål för arbetet mot ekologisk hållbarhet.

Upphandling är ett viktigt styrmedel för att leda verksamheten mot de satta klimatmålen. I teknikförvaltningens verksamhetsplan för 2023 fastslogs att förvaltningen skulle utreda och ta fram hållbarhetskrav i upphandlingar. Genom att ställa ambitiösa, verklighetsnära och väl förankrade krav på miljö och klimat i upphandlingar av entreprenadtjänster har teknikförvaltningen identifierat en stor möjlighet att stötta det lokala näringslivet i deras omställning av byggsektorn på ön och aktivt arbeta mot de satta klimatmålen.

Projektavdelningen har därför tagit fram riktlinjer för grundläggande miljökrav i upphandlingar av entreprenadtjänster, liksom drift och underhåll av infrastruktur samt mark- och anläggningsarbeten. Utöver dessa krav gäller alltid lagkrav.

Miljökraven i riktlinjerna är framtagna med inspiration från andra kommuner och regioners arbete, Trafikverket (TRV 2018/52081) och Göteborgs, Malmö och Stockholms stads "Gemensamma miljökrav för entreprenader". Även Landskronas upphandlingsunderlag för markentreprenad har bidragit i arbetet. Medarbetare på Region Gotlands olika verksamheter har deltagit i framtagandet av riktlinjerna genom en workshop, där förutom medarbetare från teknikförvaltningens olika avdelningar, också upphandlingsenheten, representanter från socialförvaltningen, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen deltagit.

I framtagandet har också Gotlands Byggmästareförening deltagit i dialoger, och har även skickat in skriftliga kommentarer för förändringar av dokumentet – som också har inkorporerats i riktlinjerna. I framtagandet har också Åkeriföreningen varit delaktig i dialoger om materialet – och har haft möjlighet att inkomma med kommentarer på materialet. Även GotlandsHem har deltagit i dialoger om materialet, och fått det till sig för att använda i sina verksamheter.

Riktlinjerna kommer användas i kommande entreprenadupphandlingar som genomförs av projektavdelningen på teknikförvaltningen.

#### **Bedömning**

Genom att ta fram och implementera nya riktlinjer för miljökrav inom entreprenad kan projektavdelningen och teknikförvaltningen aktivt arbeta mot de politiskt satta målen inom klimat och miljö. Riktlinjerna är väl förankrade och utvecklade i samråd med både medarbetare inom Region Gotland, likaväl som det lokala näringslivet.

Riktlinjerna kommer löpande uppdateras och revideras vid behov, i dialog med det lokala näringslivet och utifrån nya kommande lagkrav eller normer.

**Barn- och genusperspektiv** – Klimat och miljöfrågan är helt avgörande för att skapa en hållbar framtid för våra barn och unga att växa upp i. Riktlinjerna har ingen negativ påverkan på jämställdhetsfrågan.

**Landsbygdsperspektiv** – Riktlinjerna gäller för projekt över hela Gotland, och innebär inte att förvaltningens arbete utanför Visby blir svårare att genomföra med god kvalitet.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – Miljökravställen kommer att fördyra projekt som drivs av teknikförvaltningen i det korta loppet. Klimatförändringar och de anpassningar som kommer krävas till följd av dessa är dock desto dyrare, och att minska utsläppen är kostnadseffektivt i jämförelse.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av verksamhetsutvecklare Nathalie Ahlstedt-Mantel och projektledare Magnus Berg.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden godkänner informationen.

#### **Beslutsunderlag**

Riktlinje för Miljökrav vid upphandling av entreprenad  
TKF tjänsteskrivelse 2024-01-10  
Presentation på sammanträde



## TN § 32

## Vattentjänstplan – beslut om samråd

Ärendenummer: TN 2023/3887

Paragraf föregående instans: TN AU § 35

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. godkänna förslag till Vattentjänstplan daterat 2023-01-19 och tillhörande bilagor (bilaga 1, 2, 2A, 3, 4 och 5) för samråd och granskning,
2. genom riktade utskick samråda med berörda myndigheter och fastighetsägare, samt
3. ställa ut förslag på granskning under minst fyra veckor.

---

### Sammanfattning

Enligt 6 c § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) ska kommunen, innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan, samråda med sådana fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen samt ställa ut ett förslag till granskning under minst fyra veckor.

Genom ändringar som inträdde den 1 januari 2023 i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, ska Sveriges kommuner från den 1 januari 2024 ha en aktuell vattentjänstplan. Beslut om antagande för en vattentjänstplan ska, i enlighet med LAV, fattas av kommunfullmäktige. Men dessförinnan ska planen enligt 6 c § LAV samrådats på lämpligt sätt och i skälig omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Kommunen ska ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan, och hänsyn ska tas till de synpunkter som framkommer vid samrådet och granskningen. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva vattentjänstplanens aktualitet med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Planen är inte bindande. En vattentjänstplan ska även innehålla kommunens bedömning över vilka åtgärder som måste vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster framgår i 6 § LAV, som anger:

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Vid bedömningen av behovet, enligt första stycket, ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Intentionen med denna särskilda hänsyn är att möjliggöra en större flexibilitet vid behovsbedömningen.

Vattentjänstplanen ska på en övergripande nivå syfta till att skapa tydlighet i hur VA-försörjningen ska utvecklas på Gotland. Detta gäller både för områden som omfattas av allmän VA-försörjning och för de områden som i nuläget saknar tillgång till allmänna VA-tjänster och således tillämpar enskilda VA-lösningar. Vattentjänstplanen ska även tydliggöra vilka områden på Gotland som har stort behov av en utökad allmän VA-försörjning och var ansvaret för detta arbete ligger. Genom att långsiktigt synkronisera den strategiska VA-planeringen med övrig planering för utveckling av både land och stad kan goda förutsättningar skapas för att främja en långsiktigt hållbar utveckling på hela Gotland.

### **Bedömning**

#### **1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv**

Bedömningen är att samtliga av Sveriges kommuner är skyldiga att upprätta en vattentjänstplan enligt LAV, Region Gotland strävar efter att så fort som möjligt uppfylla detta krav. Vattentjänstplanen ska bl.a. innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt de åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Planen är inte juridiskt bindande.

LAV är en så kallad speciallag, vilket innebär att när en fråga regleras i LAV, så gäller dessa regler före allmänna lagar såsom skadeståndslagen (1972:207) eller kommunallagen (2017:725).

#### **2. Ekonomiskt perspektiv**

Bedömningen är att i detta skede av VA-planeringen har inga fördjupningar varit möjliga för att uppskatta kostnader och resursbehov. När vattentjänstplanen har varit ute på samråd och granskning, och inkomna synpunkter har hanteras, anses det vara möjligt att göra en sammanvägd bedömning av behovet av allmän VA-utbyggnad. I varje års budgetplanering förs åtgärder in i verksamhetsplaneringen. Inför detta görs en mer detaljerad bedömning av kostnad och resursbehov, baserad på bästa tillgängliga fakta. Ju längre fram i tiden åtgärderna planeras, desto större är osäkerheten i bedömningen. Åtgärder som påverkas av tidigare åtgärder är också behäftade med stor osäkerhet.

Det kan dock konstateras att Region Gotland har, liksom övriga VA-aktörer i Sverige, stora behov av utbyggnad av verk, VA-ledningar men också reinvestering av de befintliga anläggningarna. Detta tillsammans med klimatanpassning, omvärldslägets inverkan med inflation och ökade

räntekostnader kommer att påverka kostnaderna för VA-utbyggnad betydligt, även här på Gotland. Ökade krav gällande bl.a. dagvattenhantering ställer i sin tur ökade krav på att säkra rätt kompetens inom Region Gotlands VA-verksamheter, vilket kan bidra till ökade personalkostnader om framtida nyrekrytering krävs.

På en övergripande nivå kan dock följande konstateras:

I den senaste VA-planen som antogs 2018 (och delvis uppdaterades 2022) gjordes en grov uppskattning av de kostnader som är förknippade med genomförandet av VA-planens åtgärder (sida 60-67). För enbart utbyggnadsplanen (sida 67) framgår att:

Uppskattad kostnad (tkr) för åtgärder under perioden (exkl. åtgärder som samlas i VA-planens huvuddokument, exkl. pågående projekt).

- Prel. resultat 2018-2020: 850
- 2021-2022: 23175
- 2023-2024: 23175
- 2025-2029: 32050
- 2030: 0
- Uppskattad löpande kostnad (tkr) per år: 150

Trots att ingen ny sammanställning ännu har gjorts, kan vi konstatera att kostnaden sannolikt kommer att vara högre då kostnadsbilden blivit tydligare (exempelvis Visby framtida vattenförsörjning), behovet av klimatanpassningsåtgärder med mera.

### 3. Barnperspektiv

Bedömningen är att vattentjänstplanen innehåller flera delar som är grundläggande för kommande generationer. Våra vattenresurser och allmänna VA-anläggningar måste skyddas idag och långsiktigt. Det är mer aktuellt än på länge att säkerställa att vi har en VA-försörjning som är motståndskraftig mot yttre påverkan och som klarar olika typer av störningar. Den måste utformas med redundans, samt vara robust och resilient. Kommande generationer är också betjänta av att miljökvalitetsnormerna och andra miljöaspekter sätter gränserna för utsläpp och överutnyttjande av vattenkällor och att allmänna VA-anläggningar utformas med ett ekonomiskt och miljömässigt helhetsperspektiv.

### 4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att VA-försörjningen är könsneutral eftersom att alla människor behöver dricksvatten och rena vattendrag.

### 5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i vattentjänstplanen kommer utbyggnad av allmän VA-försörjning prioriteras efter VA-huvudmannens skyldighet i enlighet med LAV. Nuvarande bedömning ligger till grund för en uppdatering av hur utbyggnad

ska prioriteras, bland annat till landsbygder. En sådan planering säkerställer att de befintliga områden som har störst behov av VA-utbyggnad prioriteras. Genom en väl genomtänkt utbyggnadsplan kan dessutom kostnaderna hållas nere för utbygganden.

Tillgången till dricksvatten av godtagbar kvalitet och i tillräcklig kvantitet är en av de viktigaste förutsättningarna för det gotländska samhället. Gotland är en växande landsbygdsregion med en befolkning som ökar. Omkring 40 procent av Gotlands invånare bor utanför tätorterna och stora delar av den gotländska landsbygden har inte tillgång till allmänna VA-tjänster, där omkring 40 procent av hushållen tillämpar enskilda VA-lösningar. Målen kring att säkra tillgången till vatten är emellertid en fråga av lika stor vikt för land såväl som för stad. Det råder även en stor efterfrågan på bebyggelseutveckling utanför områden med allmän VA-försörjning, detta tillsammans med Gotlands särpräglade geologi och sårbara grundvatten ställer därmed höga krav på en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

#### 6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en väl avvägd VA-planering, som synkroniseras med övrig planering för utveckling av land och stad, stegvis kan bidra till utvecklingen av långsiktigt hållbara samhällen genom att särskilt ta hänsyn till jordens ekosystem och biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden utgör förutsättningen för att få livskraftiga och tåliga ekosystem som klarar av att producera tjänster, trots yttre påfrestningar som exempelvis tillfälliga föroreningar eller klimatförändringar. Produktionen av tjänster och varor gällande både den allmänna och enskilda vatten- och avloppsförsörjningen får inte riskera att överskrida ekosystemens bärförmåga, det vill säga att naturen måste hinna återskapa uttagna resurser. Om ekosystemens bärförmåga överskrids riskerar dess produktionsförmåga att begränsas.

Klimatförändringarna kommer bland annat innebära en ökad risk för översvämning både från skyfall och stigande havsnivåer. I takt med att skyfallen väntas inträffa mer frekvent och vara kraftigare än tidigare ökar även risken för bräddning i pumpstationer, reningsverk och andra typer av störningar på den allmänna VA-anläggningen. I det allt varmare klimatet kommer antalet varma dagar öka och värmeböljor förväntas inträffa mer frekvent. Detta leder i sin tur även till en ökad risk för bland annat minskad grundvattentillgång samt att enskilda vattentäkter i högre utsträckning torkar ut, påverkas av saltvatteninträngning och riskerar att förstöras av inträngande ytvatten vid skyfall.

LAV ställer krav på en bedömning som visar på hur de allmänna VA-anläggningarna ska klara en ökad belastning på grund av skyfall. Detta innebär inte att kommunen (huvudmannen) får ett ökat ansvar att utöka kapaciteten på de allmänna dagvattenanläggningarna. Snarare innebär detta att kommunen behöver analysera VA-anläggningens funktion vid ökad nederbörd. Analysen

kommer då påvisa vilka, om några, allmänna VA-anläggningar som riskerar att drabbas av störningar. Om sådana risker identifieras behöver kommunen genomföra åtgärder för att skydda anläggningarna. Detta arbete kan med fördel synkroniseras med det arbete som Region Gotland kommer genomföra i förhållande till klimatanpassningsplanen (som antogs 2023-10-23). I klimatanpassningsplanens åtgärdslista pekas flertalet åtgärder ut med bäring på den allmänna VA-försörjningen. Genom att gemensamt hantera behovet av åtgärder som återfinns både i klimatanpassningsplanen och kommande vattentjänstplan inom ramen för VA-avdelningens arbete med klimatanpassning kan många fördelar säkerligen uppnås.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av avdelningschef Susanne Pettersson och planarkitekt Max Sundberg Wallman.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att:

1. godkänna förslag till Vattentjänstplan daterat 2023-01-19 och tillhörande bilagor (bilaga 1, 2, 2A, 3, 4 och 5) för samråd och granskning,
2. genom riktade utskick samråda med berörda myndigheter och fastighetsägare, samt
3. ställa ut förslag på granskning under minst fyra veckor.

#### Yrkanden:

Tomas Rådkvist (MP) yrkar på att Vattentjänstplanen bordläggs till nästkommande nämndmöte för att ge tid för politisk förankring.

Per Edman (V) instämmer i Tomas Rådkvists (MP) yrkande.

Tekniska nämndens ordförande Mariette Nicander (M) ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Tomas Rådkvists (MP) yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

#### **Beslutsunderlag**

Vattentjänstplan Region Gotland – daterad 2024-01-19

TKF Tjänsteskrivelse Vattentjänstplan – beslut om samråd – daterad 2024-01-19

Bilaga 1 Ordlista – daterad 2023-12-21

Bilaga 2 Metodik för utbyggnad av allmän VA-anläggning till befintliga fastigheter – daterad 2023-12-21

Bilaga 2A Bakgrund och metodik GIS-stöd – daterad 2023-12-21

Bilaga 3 Sammanställd bedömning av VA-planområden – daterad 2023-12-21

Bilaga 4 Områdesbeskrivning VA-utbyggnadsområden – daterad 2024-01-19

Bilaga 5 Strategisk miljöbedömning – daterad 2023-12-21

Presentation på sammanträde

## TN § 33

## MBN Remiss Mark - MBN 2019/ 9893 - Samråd för detaljplan - Visby Bogen 1, Visby Ventilen 1:1, del av Visby Gråbo 1:3 och del av Visby Mässen 1

Ärendenummer: TN 2023/3859

Paragraf föregående instans: TN AU § 36

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att besvara miljö- och byggnadsnämndens begäran om remiss om granskning för detaljplaneförslaget för Gotland Visby Bogen 1 m.fl. i enlighet med vad som framgår av tjänsteskrivelsen.

---

### Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en förtätning med bostadsbebyggelse, i form av flerbostadshus, inom och i anslutning till befintligt bostadsområde på fastigheten Gotland Visby Bogen 1.

Den planerade bebyggelsen med tillhörande utemiljöer föreslås uppföras på och invid parkeringsytor i den västra och norra delen av Gotland Visby Bogen 1, samt i området vid den föra detta förskolan på fastigheten Gotland Visby Ventilen 1 och parkmark inom del av fastigheten Gotland Visby Gråbo 1:3. Ny bostadsbebyggelse anpassas till befintlig bostadsbebyggelse.

Planförslaget innebär även att yta utlagd i detaljplan för allmän plats, Torg, regleras för att tillskapa en mötesplats mellan tillkommande bebyggelse och befintlig bebyggelse. Ytan för torg ligger i anslutning till Gråboskolan och vändplatsen vid Mässgatan där även den befintliga gång- och cykelvägen mellan Terra Nova och Gråbo centrum passerar. Vändplatsen i slutet av Mässgatan regleras till allmän plats för Gata, lokalgata. För att minska trafikrörelser på Mässgatan i anslutning till skolan föreslås en ny angöring från Jungmansgatan till den föreslagna bebyggelsen i norr.

Planområdet ligger i bostadsområdet Gråbo, ca tre km sydöst om Östercentrum och Visby innerstad och omfattas av fastigheterna Visby Bogen 1 (privat mark), Visby Ventilen 1:1, del av Visby Gråbo 1:3 och del av Visby Mässen 1 (kommunalägd mark). Planområdet angränsar till bostadsbebyggelse i kvarteret Bogen 1, Gråboskolan i norr och Jungmansgatan i väster.

### Bedömning

#### Park och trafikavdelningen

**Parkplanering** framhåller att det är viktigt att värna om de gröna barriärer som finns både mellan kvarteren och mellan exempelvis kvarter och gator, vilket kännetecknar hela Gråboområdet.

Invid det planerade u-området finns det biotopskyddade träd, pelarpopplar, skyddszonen för schakt är i nuläget ca 10 m men popplar växer fort vilket kan medföra att det inte kommer var tillåtet att schakta i u-området inom skyddszonen.

Det finns risker med att planera en cykelbana i nedförsbacke genom ett torg och ut till gata vid ett hörn av en byggnad med skymd sikt. Parkplanering framhåller att det kan vara problematiskt att gestalta torget med dessa förutsättningar och föreslår att cykelvägen (X1) planeras som allmän plats, eftersom det rör sig om en genomfartsled.

Nordost om planområdet, mellan område 3 och Furulundskogen kvarstår ett markområde som är allmän plats. Det behöver utredas hur driftavdelningen får åtkomst till området för skötsel.

Föreslagen trädplantering (n1) mot Mässgatan kan vara svår att implementera då området är smalt, 3-4 meter brett, och angränsas av byggnader som är 18,5 meter höga. Ett alternativ till trädplantering föreslås kunna vara någon form av klätterväxter på fasad.

Höjden på de byggnader som bland annat beskrivs på sidan 11 mot Furulundskogen innebär att skogen kommer att underordna sig bebyggelsen vilket påverkar landskapsbilden negativt. Furulundsskogen är en av Visbys allra viktigaste tätortsnära skog ur ett socialt perspektiv och besöks dagligen av medborgare. Nuvarande äng vid område 3, beskrivs på sid 22 att den är artfattig och sköts som gräsmatta, det är felaktigt. Ängen sköts som äng och slås med slätter (häst och vagn) i syfte att öka den biologiska mångfalden och öka antalet viktiga pollinatörer inom området.

Parkplanering är tveksamma till om det går att plantera träd i regnbäddar med tät botten, vilket beskrivs på sidan 11. Ska det genomföras så bör man använda ett träslag som inte kommer att komma i konflikt med framtida lagstiftning i miljöbalken.

Det beskrivs att Mässgatan ska smalnas av, vilket bör framgå av plankartan.

Vid angöringen till område 1 behöver flertalet träd fällas, vilket är olyckligt då det är en viktig barriär mellan Jungmansgatan och bostadskvarteret och samtidigt bidrar till en viktig leverans av ekosystemtjänster. Även den tänkta nya transformatorstationen kommer att ta parkmark i anspråk.

**Trafikplaneringsgruppen** framhäver att gatuutrymmet bör vara tillgänglighetsanpassat och inneha rekommenderade mått för gångbaneanutrymmen. Minimum bredd för gångbaneanutrymme är 1,8 meter men rekommendationen är 2 meter för tillgänglighetsanpassning.



Sikttrianglar i korsningspunkter inom området behöver säkras. Vid utfart gäller en sikttriangel för fri sikt 2,5\*2,5 meter från gata med en fri höjd över 80 cm, vid hörntomt gäller 10\*10 meter med fri sikt över 80 cm.

Det är viktigt att skapa en dialog med skolverksamheten att vändplatsen inte ska nyttjas som en hämta/lämna plats till skolan.

Framkomligheten för gång-och cykel bör säkras genom hela området, även på befintligt gång- och cykelnät, genom upphöjningar och andra hastighetssäkrande åtgärder.

Längs med den planerade kvartersgatan inom område 3 så finns det fyra parkeringsplatser. En rekommendation är att parkeringsplatserna bör utformas för att motverka begränsad sikt vid backning. Det är möjligt att tvärställa parkeringsytorna längs med kvartersgatan för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten på kvartersgatan. Det skulle dock medföra att fler trafikanter behöver vända på parkeringsytan vid kvartersgatans slut för att ta sig ut från kvarteret.

#### **VA-avdelningen**

VA-avdelningen har ingen erinran till detaljplaneförslaget.

#### **Mark- och exploateringsavdelningen**

Mark- och exploateringsavdelningen har ingen erinran till detaljplaneförslaget.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av mark- och exploateringsingenjör Pierre Niklasson.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att besvara miljö- och byggnadsnämndens begäran om remiss om granskning för detaljplaneförslaget för Gotland Visby Bogen 1 m.fl. i enlighet med vad som framgår av tjänsteskrivelsen.

#### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse Samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2024-01-18  
MBN Remiss Mark - MBN 2019/ 9893 -Samråd för detaljplan - Visby Bogen 1 m.fl 2023-11-08  
Presentation på sammanträde

#### **Skickas till**

Miljö- och byggnadsnämnden



## TN § 34

## Remiss mark – MBN 2022/131 – Samråd för planprogram

Ärendenummer: TN 2023/3951

Paragraf föregående instans: TN AU § 37

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att besvara Miljö- och byggnadsnämndens begäran om yttrande på samråd gällande förslag till planprogram för området Kilen i Visby med följande synpunkter:

1. Fastigheterna Blåklinten 5 och 6 behöver ytterligare utredas avseende gällande tomtindelningsbestämmelser.
2. Det bör i programförslaget framgå att det är brist på annan lämplig detaljplanelagd mark för ändamålet i Visby vilket kan medföra att omlokalisering inte blir möjlig.
3. Det bör i programförslaget framgå tydligare vad som föreslås gällande Söderrondellen och de grönytor som ingår i den.
4. Det bör i programförslaget utredas vilka alternativ som finns om allén i området Kilens norra del inte kan tas bort.

Tekniska nämnden påtalar även vikten av att kollektivtrafikens behov beaktas i både planprogram och framtida detaljplaner.

---

### Sammanfattning

Området som enligt programförslaget benämns Kilen ligger strax söder om Visby Innerstad, precis norr om Tallunden och väster om ÖoB.

Programförslaget omfattar fastigheterna Gotland Visby Astern 3, 4, 7, 8 och 9 samt Gotland Visby Blåklinten 4, 5, 6 och 7. Även kringliggande gaturum, rondellen i norr samt vissa grönytor föreslås ingå i planprogrammet. Gaturummen och grönytorerna tillhör fastigheten Gotland Visby Hällarna 1:7 och ägs av Region Gotland. Övriga fastigheter (kvarteren Astern och Blåklinten) är privatägda. På området bedrivs verksamhet för försäljning, kontor, restaurang och även två bensinstationer. Viss kulturhistoriskt värdefull bebyggelse finns på området: Fole mekaniska verkstads byggnader, delar av gasverksbyggnaden samt elektricitetsverksbygganden.

Programförslaget syftar till att förtäta området och ersätta verksamheterna med bostäder i flervåningshus, med möjlighet för näringsverksamhet i bottenplan. För att genomföra detta krävs sannolikt omfattande saneringsarbete inom i stort sett hela området på grund av de verksamheter som bedrivits på platsen. I den mån det är möjligt med hänsyn till saneringen av marken ämnas den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen på området att bevaras. Parkeringsmöjligheter föreslås lösas genom underjordiska garage, vilket

möjliggör för en högre exploateringsgrad. Med denna förutsättning möjliggör programförslaget för ca. 250 nya bostäder på totalt 25 000 kvm BTA samt ca. 8000 kvm BTA avsett för centrumverksamheter. Totalt beräknas ca. 33 000 kvm BTA byggrätt vara möjligt.

Gaturummen och grönytorna som ingår i programförslaget ska ses över för att bättre anpassas till annan trafik än för bil, såsom gång- och cykeltrafik.

### **Bedömning**

**Mark- och exploateringsavdelningen** framhåller att fastigheterna Gotland Visby Blåklinten 5 och 6 sannolikt har gällande tomtindelningsbestämmelser som behöver utredas och eventuellt upphävas i samband med ett framtida planarbete för att kunna genomföra önskade förändringar i fastighetsindelningen.

I programförslaget framgår att det krävs en närmare utredning gällande möjligheterna att omlokalisera de befintliga bensinstationerna inom området Kilen till andra platser i Visby. Denna utredning bör behandla om det är Region Gotland eller de enskilda fastighetsägarna som bär ansvaret för att finna lämplig mark för en omlokalisering. För att kunna genomföra programförslaget på ett tillfredställande sätt framhåller Mark- och exploateringsavdelningen att det i Visby är brist på lämplig detaljplanerad mark för ändamålet. Det kan medföra att en omlokalisering inte är möjlig inom Visby.

Den exploateringsgrad som föreslås i programförslaget är jämförelsevis hög inom Visbyområdet. Högre exploateringsgrader medför risk för större olägenheter för närområdet, vilket har beaktats i programförslaget genom att hålla bebyggelsen relativt låg och tät. Ytterligare högre exploateringsgrad skulle sannolikt kräva högre bebyggelse, vilket i sin tur skulle ge en negativ inverkan på kringliggande områden och riskera att bli normbildande för Visbyområdet i helhet.

**Trafikplaneringsgruppen** påtalar att vid framtagande av detaljplan kommer en trafikutredning att behöva genomföras. Det har noterats att illustrationerna på huvudgatorna har utgått från minimimått 15 meter, men att mer utrymme finnes på delar av gatorna. Detaljerade frågor kring trafiken hanteras i den framtida trafikutredningen.

**VA-avdelningen** ingen erinran mot texten i programhandlingen, men påtalar att en utredning krävs kring kapacitetsbehov för att kunna beräkna områdets möjligheter att ansluta sig till det allmänna VA-nätet. Ledningarna i programområdet börjar också bli gamla, varför det är högst troligt att de kommer behöva bytas i samband med exploateringen. Bebyggelse får heller inte planeras inom ett avstånd på 4 meter från befintligt ledningsnät.

**Parkplaneringsgruppen** framhåller att det i programförslaget bör framgå tydligare vad som föreslås gällande Söderrondellen och de grönytor som ingår i den. Grönytorna inom rondellen bör läggas ut som parkmark vid ett eventuellt detaljplanearbete. Det mindre grönområde som i programförslaget angränsar mot Söderväg bör inte läggas ut som allmän platsmark för park, utan istället som kvartersmark.

Sannolikheten att få dispens för att ta bort den biotopskyddade allén i programområdets norra del tros vara mycket låg. Detta riskerar att förhindra genomförandet av en framtida detaljplan och därför bör alternativa lösningar utredas där träden och grönområdet integreras med framtida bebyggelse. Programhandlingen kan även uppfattas som något missvisande när det på sida 19 skrivs om att utveckla den befintliga stigen till en grönskande gångfartsgata eftersom grönytan och träden på den enligt förslaget inte ska behållas.

Det framstår som att trädvårdsplanen har tolkats felaktigt i några av de hänvisningar som gjorts till denna i programförslaget. Uttrycket ”prioritera kvantitet framför större trädstorlekar” avser trädstorlekar vid inköp och plantering, inte slutstorlek på trädet vilket det tycks har tolkats som. Det är tvärtom angeläget att generellt sträva efter träd som når en stor slutstorlek där det är möjligt.

De parkeringsplatser som idag finns invid parken Tallunden bör behållas eftersom det inte finns några andra allmänna parkeringsplatser i anslutning till parken. Det kan också vara svårt för en ny trädrad att etablera sig längs Tallundsgatan på det sätt som visas i kartbilden på sidan 15. Sannolikt hamnar de nya träden under befintliga trädkronor på trädraden i Tallunden, som mestadels består av lindar. Lindarna är stora och kommer att bli ännu större. Verklig krondiameter är i nuläget mellan 16-22 meter, medan de utifrån skissen endast är 5-7 meter i diameter. Skissen blir därmed missvisande eftersom trädkronorna är och kommer vara betydligt större än vad som framgår av programförslaget.

Parkplanering bedömer det som tveksamt om det går att få till fungerande grönska ovanpå ett underjordiskt garage.

Följande skrivfel finns i programhandlingen:

- Datum då trädvårdsplanen antogs av Tekniska nämnden ska vara 2022-03-30.
- På sidan 27 är träd nummer 7 och 8 i kartbilden förväxlade och ska byta plats.
- På sidan 27 omnämns också ett träd, ”Parklönn” som inte finns. Det ska vara ”Parklind”.

Vidare föreslår parkplanering att det grönområde som ligger till öster om Söderrondellen, markerat med prickmark i kartbild på s.9 bör ingå i programområdet och bevaras från exploatering.

#### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av mark- och exploateringsingenjör Pierre Niklasson.

#### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att besvara Miljö- och byggnadsnämndens begäran om yttrande på samråd gällande förslag till planprogram för området Kilen i Visby med följande synpunkter:

1. Fastigheterna Blåklinten 5 och 6 behöver ytterligare utredas avseende gällande tomtindelningsbestämmelser.
2. Det bör i programförslaget framgå att det är brist på annan lämplig detaljplanelagd mark för ändamålet i Visby vilket kan medföra att omlokalisering inte blir möjlig.
3. Det bör i programförslaget framgå tydligare vad som föreslås gällande Söderrondellen och de grönytor som ingår i den.
4. Det bör i programförslaget utredas vilka alternativ som finns om allén i området Kilens norra del inte kan tas bort.

#### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen: 2023-01-16  
Remiss mark – MBN 2022/131 – Samråd för planprogram  
Presentation på sammanträde

#### **Skickas till**

Miljö- och byggnämnden

## **TN § 35                      Suderviljan skrivelse till nämnd**

Ärendenummer: TN 2023/3994  
Paragraf föregående instans: TN AU § 39

### **Tekniska nämndens beslut**

Tekniska nämnden beslutar att skicka brevet till Suderviljan.

---

### **Sammanfattning**

Suderviljan har inkommit med ett brev till tekniska nämnden.

### **Bedömning**

Teknikförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut finns i bifogat svarsbrev.

### **Ärendets behandling under mötet**

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

### **Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

1. Tekniska nämnden beslutar att skicka brevet till Suderviljan.
2. Tomas Rådkvist (MP) deltar inte i beslutet.

### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-23  
Brev inkommet 2023-12-15  
Förslag på svar

### **Skickas till**

info@suderviljan.se

## TN § 36

## Medborgarförslag - En cykelväg samt sänkt hastighet längs väg 140 mellan Klintehamn och Eksta-Sproge

Ärendenummer: TN 2023/3278

Paragraf föregående instans: TN AU § 40

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

---

### Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren skriver: *Vi är nu flera familjer som bor mellan Sproge-Klintehamn som inte vågar låta våra barn cykla till varandra, till stranden, skogen osv. Vi som arbetar, handlar och verkar i Klintehamn önskar kunna cykla istället för att behöva köra bil den korta sträckan men pga tung trafik, hög hastighet och näst intill obefintlig vägren är det i nuläget helt omöjligt. Det skulle gynna både landsbygd och klimat. Det är dessutom en rättvis- och jämställdhetsfråga då kvinnor enligt statistiken står för högre klimatengagemang samt lägre koldioxidutsläpp än män. Män är dessutom överrepresenterade i trafikrelaterade olyckor. Sänk hastigheten så inte vi som bor längs denna hårt trafikerade väg ständigt störs av buller, oro och stress över att våra husdjur och barn ska bli påkörda. Kom gärna och mät bullernivån och hastigheten vid Bopparvekorset!*

### Bedömning

Teknikförvaltningen tolkar det som att frågeställaren syftar till den statliga länsvägen 140.

Länsväg 140 är allmän väg utanför tätbebyggt område. Det är Trafikverket som är väghållare och Länsstyrelsen som beslutar om en ändring av hastighet. Gällande infrastrukturåtgärder i form av cykelvägar på länsväg 140 är det väghållaren som tar beslut i dessa åtgärder. Region Gotland kan inte besluta i den här frågan då beslutsmandatet ligger hos ovannämnda myndigheter. Teknikförvaltningen hänvisar därför frågeställaren att kontakta respektive beslutande instans i frågan.

Teknikförvaltningen anser baserat på motiveringen ovan att medborgarförslaget är besvarat.

**Barn- och genusperspektiv** – Ej relevant.

**Landsbygdsperspektiv** – Ej relevant.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – Ej relevant.

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

**Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2023-12-18

Medborgarförslag daterad 2023-10-03

**Skickas till**

Regionstyrelsen

Förslagsställaren

## TN § 37

## Medborgarförslag - Sänkt hastighet och trottoar Havdhem

Ärendenummer: TN 2023/3283

Paragraf föregående instans: TN AU § 41

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

---

### Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren skriver: *Idag finns en fin trottoar i Havdhem som västerut slutar vid prästgårdens slut. Efter trottoarens slut blir det en bilväg utan större vägren och ca 100 meter bort ökas hastigheten från 40 km/h till 70 km/h. Det finns dock flera bostäder och gårdar inom 500 meter från trottoarens slut. Boenden är framför allt äldre och barnfamiljer som använder vägen dagligen för att ta sig till skola och aktiviteter. Det bör därför ses över om det finns möjlighet att sänka hastigheten till sista gården och/eller förlänga trottoaren för att göra det säkrare för framför allt barnen på deras väg till skola och förskola.*

### Bedömning

Teknikförvaltningen tolkar det som att frågeställaren syftar till den statliga länsvägen 518 Ekvägen.

Ekvägen 518 är allmän väg utanför tätbebyggt område. Det är

Trafikverket som är väghållare och Länsstyrelsen som beslutar om en ändring

av hastighet. Region Gotland kan inte besluta i den här frågan, då

beslutsmandatet ligger hos ovannämnda myndigheter. Teknikförvaltningen hänvisar därför frågeställaren att kontakta Länsstyrelsen i frågan.

Teknikförvaltningen anser baserat på motiveringen ovan att medborgarförslaget är besvarat.

**Barn- och genusperspektiv** – Ej relevant.

**Landsbygdsperspektiv** – Ej relevant.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – Ej relevant.

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

### Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.



**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-11  
Medborgarförslag daterad 2023-08-21

**Skickas till**

Regionstyrelsen  
Förslagsställaren

## TN § 38

## Medborgarförslag - Sänk hastigheten till 30 km/ tim på Hamnbacken Rute och Röda Raden Rute sommartid

Ärendenummer: TN 2023/3290

Paragraf föregående instans: TN AU § 42

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

---

### Sammanfattning

Et medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren skriver: *Under sommarmånaderna Juni till augusti är det många sommarboende med mycket barn i området. Det är mycket trafik till Sjöekrogen, både varubilar och personbilar. Då många av dessa inte håller hastighetsbegränsning och det är skymd sikt på vissa partier önskar vi som bor i Valleviken att det blir en hastighetsbegränsning på 30km/tim i detta område.*

### Bedömning

Teknikförvaltningen tolkar det som att frågeställaren syftar på en enskild väg utanför tätbebyggt område. Det är inte Teknikförvaltningen, Region Gotland som är väghållare för vägen. Det är enligt trafikförordningen (1998:1276) Länsstyrelsen som beslutar om sänkt hastighet på vägar utanför tätbebyggt område. Frågeställaren hänvisas därför till att kontakta Länsstyrelsen för att få ärendet prövat.

Teknikförvaltningen anser baserat på motiveringen ovan att medborgarförslaget är besvarat.

**Barn- och genusperspektiv** – Ej relevant.

**Landsbygdsperspektiv** – Ej relevant.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – Ej relevant.

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

### Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

### Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-11

Medborgarförslag daterad 2023-06-17

### Skickas till

Regionstyrelsen

Förslagsställaren

## TN § 39

## Medborgarförslag - Parkeringsförbud på Furulundsgatan i Visby

Ärendenummer: TN 2023/3767

Paragraf föregående instans: TN AU § 43

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att avslå medborgarförslaget.

---

### Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren skriver: *Då det är väldigt många som parkerar på gatan så är man tvungen att alltid köra på vänstersidan. Det är ofta svårt att köra in på högersida vid möte, det gör att bilar kör för fort, kör på trottoaren, som ofta används av gående och cyklande barn. När man kör ut från en sidogata så kommer bilar på fel sida. Parkerade bilar precis mittemot en sidogata, korsningar mm. Det är väldigt tråkigt om det ska behöva hända en olycka innan något görs.*

### Bedömning

Teknikförvaltningen har redan planerade åtgärder för parkeringsreglering på Furulundsgatan vilka kommer att implementeras under våren 2024. Teknikförvaltningens bedömning är att ett dubbelsidigt parkeringsförbud på Furulundsgatan inte krävs, utan Teknikförvaltningen kommer istället att införa ett ensidigt parkeringsförbud längs hela Furulundsgatan. På sätt främjas framkomlighet och trafiksäkerhet utan att påverka allmänna parkeringsregleringar på gatan allt för mycket.

Baserat på ovanstående motivering yrkar Teknikförvaltningen på att förslaget avslås.

**Barn- och genusperspektiv** – Förslaget kan påverka barn- och genusperspektivet positivt genom ökad trafiksäkerhet.

**Landsbygdsperspektiv** – Förslaget anses inte utgöra någon påverkan på landsbygdsutveckling.

**Ekonomisk konsekvensanalys** – Ekonomin kommer endast påverkas genom material för uppsättning av vägmärken och interna arbetsresurser .

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

### Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att avslå medborgarförslaget.

### Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-11

Medborgarförslag daterad 2023-11-24

**Skickas till**  
Regionstyrelsen  
Förslagsställaren

## TN § 40

## Medborgarförslag - Gör återvinningens vägg öppen för konst!

Ärendenummer: TN 2023/3568

Paragraf föregående instans: TN AU § 44

### Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden anser medborgarförslaget besvarat.

---

### Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att man öppnar upp för laglig graffitti målning utanför Visby Återvinningscentrals staket/vägg. Att en känd graffiti konstnär skulle ha fått tillstånd från regionen att måla här och att man därför bör öppna upp för allmänheten att också få måla.

*Återvinningens vägg ut mot Stora törnekvior har genom åren fått mycket klotter på sig. Under några somrar har en erkänd graffitikonstnär vid namn Pencil från fastlandet kommit till Visby och fått måla på väggen. Nu är det dags för alla att få måla lagligt där! Ung som gammal duktig som nybörjare.*

### Bedömning

Förvaltningen anser att förslaget är bra men platsen för graffitimålning kan anses vara mindre lämplig på grund av:

-Väggen som består av tunga betongfundament är lastningsutrymme för avfall och risken att dessa väggar rasar är betydlig. Därför är det inte en lämplig plats för allmänheten att befinna sig.

-Det finns en ökad brandrisk då avfall som kan självantändas lagras på andra sidan muren.

Avfallsavdelningen ställer sig positiva till ett samarbete med kulturenheten, i detta fall för att främja graffitikonst och föreslår därför en variant där den befintliga återbrukscontainern på Visby ÅVC används till en tävling på temat graffitikonst. Återbrukscontainern är i dagsläget behov av ommålning och Avfallsavdelningen anser att det är ett bra tillfälle att uppmärksamma hållbarhet genom att utlysa en graffititävling i hållbarhetstemat. Blir utfallet bra kan denna tävling hållas återkommande. Avfallsavdelningen föreslår att detta projekt skall drivas genom samarbete mellan Kulturenheten och att Avfallsavdelningen ansvarar för projektets genomförande.

### Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av förvaltningschef Patric Ramberg.

**Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden**

Tekniska nämnden beslutar att bifalla medborgarförslaget.

**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-01-17

Medborgarförslag daterad 2023-09-07

**Skickas till**

Regionstyrelsen

Förslagsställaren

## **TN § 41                      Ärenden avgjorda i arbetsutskottet**

Paragraf föregående instans:

TN AU § 20

TN AU § 21

TN AU § 22

TN AU § 23

TN AU § 38

TN AU § 45

### **Tekniska nämndens beslut**

Informationen godkänns.

---

### **Ärendets behandling under mötet**

TN AU § 20 Uppdragslista från Tekniska nämnden till Teknikförvaltningen

TN AU § 21 Upphandling - Drift av gästhamnar

TN AU § 22 Upphandling ventilationsfilter

TN AU § 23 Upphandling Revisionsbesiktning av elanläggningar

TN AU § 38 Motion. Nytt kallbadhus i Visby

TN AU § 45 Övriga ärenden

## **TN § 42                      Övriga ärenden**

### **Tekniska nämndens beslut**

Informationen godkänns.

---

#### **Ärendets behandling under mötet**

Greger Eneqvist (S) efterfrågade återkoppling gällande mätningar som har gjorts på reningsdammarna på Gotland. Förvaltningschef Patric Ramberg tar med sig frågan.

Eva Gahnström (C) frågade vika partiklar som mäts i PM10-stationerna, och vad kan man göra med analyserna. Förvaltningschef Patric Ramberg tar med sig frågan.

Eva Gahnström (C) efterfrågade information om sopabonnemang i kombination med latrinhämtning. Förvaltningschef Patric Ramberg tar med sig frågan.

Ulf Gandborg (SD) efterfrågade mer information om anledningen till att busstrafiken i Klintehamn går utanför skolan. Förvaltningschef Patric Ramberg svarade att alternativa vägar saknas.